

כ"ה סיוון ה'תשפ"ו | 10 ביוני 2026

לכבוד:
חברי הוועדה לביטחון לאומי
ח"כ צביקה פוגל, יו"ר הוועדה

הנידון: נייר עמדה - בחינת הרפורמה ברישוי כלי ירייה אזרחיים – אקדח פרטי כנכס אסטרטגי ומציל חיים

1. תקציר מנהלים ותמצית הגישה השמרנית-ליברלית

המדיניות הציבורית בנושא כלי ירייה סבלה במשך עשורים מגרסה מוטעית של "הנדסה חברתית", המניחה כי צמצום כלי הנשק אצל אזרחים נורמטיביים מפחית אלימות. כפי שמלמד פרופ' תומאס סואל, במדיניות ציבורית אין "פתרונות מוחלטים" (Solutions) אלא רק **מערכת של פשרות ומחירים** (Trade-offs).

הניסיון המצטבר בשנים 2023–2026, ובראשו אירועי השביעי באוקטובר, הוכיח כי מניעת נשק מאזרחים שומרי חוק עולה בחיי אדם. כאשר המדינה מונעת נשק מאזרח נורמטיבי, היא אינה מחלישה את המחבל או העבריין (שמשיגים נשק לא חוקי ללא קושי), אלא הופכת את הקורבן לחסר אונים. נשק אזרחי מיומן הוא אינו נטל – הוא **מכפיל כוח ריבוני מבוזר**.

2. ניתוח נתונים: נשק אזרחי כמציל חיים בזמן אמת (2023–2026)

בחינת 13 זירות פיגוע מרכזיות בשנים האחרונות מראה כי פריסת אזרחים חמושים היא המשתנה הקריטי ביותר המפריד בין אירוע נקודתי לבין טבח המוני. הפיגועים הקשים ביותר מתרחשים בצירי תנועה, בתחנות דלק וברשתות תחבורה ציבורית – מקומות שבהם זמן התגובה של כוחות הביטחון הממוסדים, מהירים ככל שיהיו, ארוך מכדי למנוע פגיעה מיידית.

נתון מסכם כולל (אירועי נשק אזרחי):

נרצחו באירועים אלו: 25 בני אדם.

נפצעו באירועים אלו: 77 בני אדם.

הערכת חיי אדם שניצלו ישירות בזכות נשק אזרחי: בין 116 ל-128 אזרחים וחיילים.

פירוט הזירות והתערבות אזרחית לפי שנים:

תאריך	זירה	אבדות	אופי ההתערבות האזרחית	חיי אדם שניצלו
30.11.2023	שדרות בן-גוריון, ירושלים	4 נרצחו, 12 נפצעו	אזרח חמוש ברישיון ירה למוות בשני מחבלים שפתחו באש לעבר טרמפידה צפופה.	כ-10
06.02.2024	צומת ראם	2 נרצחו, 4 נפצעו	אזרח עם רישיון פרטי חיסל את המחבל בתחנת האוטובוס.	כ-6
22.02.2024	מחלף הזיתים (כביש 1)	1 נרצח, 11 נפצעו	אזרחים עם רישיון פרטי חיסלו שני מחבלים שירו לעבר פקק תנועה.	כ-20-30
29.02.2024	תחנת הדלק בעלי	2 נרצחו	אזרח חמוש חיסל את המחבל במתחם התחנה.	כ-10
11.09.2024	צומת גבעת אסף	1 נרצח	אזרח חמוש ניטרל מחבל שביצע פיגוע דריסה.	מניעת מסע הרג
01.10.2024	שדרות ירושלים, יפו	7 נרצחו, 16 נפצעו	אזרחים חמושים ניטרלו שני מחבלים ברחוב ובמרכבת הקלה.	כ-20
15.10.2024	מחלף יבנה (כביש 4)	1 נרצח, 2 נפצעו	אזרח חמוש ניטרל מחבל שירה לעבר נהגים בכביש מהיר.	כ-5
06.01.2025	פונדוק (כביש 55)	3 נרצחו, 8 נפצעו	אזרח פתח באש, הניס את המחבלים ועצר ירי על אוטובוס ורכבים.	כ-30
18.01.2025	לב תל אביב	0 נרצחו, 1 נפצע קשה	אזרח חמוש חיסל מחבל בעיצומו של פיגוע דקירה.	כ-3
10.07.2025	צומת גוש עציון	1 נרצח	שני מחבלים חמושים חוסלו ע"י אזרחים חמושים ואנשי ביטחון.	כ-3
08.09.2025	צומת רמות	6 נרצחו, 11 נפצעו	אזרחים חמושים חתרו למגע וחיסלו את המחבלים בתוך האוטובוס.	עשרות
30.09.2025	צומת אל-ח'דר	0 נרצחו, 2 נפצעו	אזרח (חזי נחמה) פעל בקור רוח וניטרל מחבל שניסה לדקור אותו.	כ-3-4
15.04.2026	חוות עמק דורון	0 נרצחו, 0 נפצעו	מחבל ניסה לדקור תושבים, חוסל בירי מנשקו האישי של אחד התושבים.	כ-3-4

מסקנה אסטרטגית לוועדה: הנתונים מוכיחים חד-משמעית: אזרח חמוש בנקודת החיכוך הוא כלי הסיכול המהיר והאפקטיבי ביותר הקיים. מעל ל-115 ישראלים חיים כיום בינינו אך ורק בזכות העובדה שאזרח נורמטיבי החזיק ברישיון נשק ובחר לפעול.

3. לקחי השביעי באוקטובר: קו ההגנה האחרון והיבטים פסיכולוגיים בשדה הקרב

אירועי ה-7 באוקטובר ניפצו את האשליה המונוליטית לפיה המדינה מסוגלת לספק הגנה היקפית מלאה בכל רגע נתון. במצבי קיצון, האקדח הפרטי הופך מקו הגנה משני לחומת מגן יחידה.

האקדח כמשנה מאזן כוחות ביתי

סיפורו של ירון מנר עוז (יוצא פלנ"ט גבעתי) מדגים זאת היטב. ללא הכשרה ארוכה באקדח (ירי כ-200–300 כדורים בלבד בחייו), הצליח באמצעות אקדח ושתי מחסניות בלבד לחסל שני מחבלים, לפגוע בשישה נוספים. מתוך כ-250 בתים בנר עוז לא נכנסו מחבלים לארבעה בלבד; שלושה מאותם בתים נמצאים ממש ליד ביתו של ירון. עדות זו, לצד עדות נוספת של תושב מבוגר שהבריח מחבלים מפתחי הממ"ד באמצעות ירי באקדח, מוכיחה שנשק קצר בידי אזרח נורמטיבי קוטע טבח.

שחרור פסיכולוגי ואופרטיבי של הלוחמים בחזית

נשק בעורף אינו מיועד רק להגנה פיזית, אלא יש לו תפקיד אסטרטגי במערכת המילואים והביטחון. עדותו של דניאל מאיר, רבש"צ קיבוץ נירים, ממחישה כי רק הידיעה שהשאיר את אקדחו האישי לבנו כדי שיאבטח את המשפחה בממ"ד, אפשרה לו לצאת החוצה בראש שקט, לפקד על הגנת היישוב ולהציל חיים. בנוסף, דניאל מעיד כי היו ישובים בהם רבש"צים ולוחמים נותרו "רתוקים" רגשית ומבצעית להגנת יקיריהם בממ"ד ולא יכלו לחבור ללחימה הכללית ביישוב.

חימוש העורף הוא תנאי הכרחי לאפקטיביות החזית.

4. תמונת המצב המודיעינית: האיום הסימטרי והנשק הלא-חוקי

המחשבה שרגולציה מחמירה על נשק מונעת אלימות מתעלמת לחלוטין מהמציאות בשטח. בצד השני של המשוואה קיים מערך חימוש מסיבי, לא חוקי ומדינת:

הברחות נשק ותחמושת מסיביות

לאורך השנה וחצי האחרונות זיהינו שימוש גובר ברחפנים ובצירים פרוצים להברחת כמויות אדירות של נשק ותחמושת לתוך השטח. עשרות אלפי אקדחים, מאגים, רובי סער ואף טילים. עדותו של קצין משטרה מפקד יחידת מג"ן שרק בגבולות הדרום מבוצעות כ-50 הברחות עם רחפנים בשבוע – ואנחנו מסכלים 1 מתוך 50.

צבא חמוש במסווה אזרחי

הרשות הפלסטינית מחזיקה בכ-50,000 חמושים מקבלי משכורת. בנוסף יש להם יחידות סער ומתקני אימונים צבאיים מרחק קילומטרים מיישובים. הלקח מהשביעי הוא לשפוט את האויב לפי יכולות ולא לפי כוונות.

במצב שבו האויב חמוש ומצטייד ללא מגבלות בירוקרטיות, הטלת מגבלות דרקוניות על אזרחי ישראל בעוד האויב חמוש ללא מגבלה – הוא חוסר אחריות לאומי.

5. המלצות מדיניות: מעבר מניהול בירוקרטי לאחריות אזרחית

במקום גישה של "איסורים ומגבלות" המייצרת מנגנונים בירוקרטיים יקרים ומסורבלים, אשר בפועל כובלים אך ורק את ידיהם של האזרחים שומרי החוק, אנו ממליצים לוועדה לאמץ מדיניות המבוססת על אחריות אישית, הסרת חסמי שוק דרסטיים והגברת מיומנות ממוקדת:

א. ביטול "שיטת התבחינים" הריכוזית ומעבר למודל "שומר הסף"

יש לבטל לחלוטין את המנגנון המאלץ אזרח כשיר "להוכיח צורך" או "סיכון" מול פקיד ממשלתי, ולהחליפו במודל מבוסס זכויות וחירות פרט.

הכלל החלופי: כל אזרח ישראלי המחזיק בתעודת "לוחם חוד" – ללא עבר פלילי וללא מניעה רפואית או נפשית – יהיה זכאי מעצם מעמדו לרכוש כלי ירייה ותוספים בהתאם לבחירתו, כחלק מהזכות היסודית להגנה עצמית.

תפקיד הממשלה ישתנה מניהול רשימות היתרים קפדניות לבדיקת "רשימת שלילה" בלבד, ללא כל התערבות בשיקול דעתו של האזרח הכשיר.

ב. הקלות רגולטוריות בייבוא ובייצור (שבירת מונופול התחמושת והציוד)

התקנים הדרקוניים הנוכחיים וריכוזיות הייבוא יצרו כשל שוק חמור שמייקר את עלות כדור האקדח בישראל בכ-1,000% ממחירו בארה"ב, ובכ-200%-300% ממחירו באירופה. חסם כלכלי זה פוגע ישירות ביכולת האזרחים להתאמן, להתחמש ולשמור על כשירות.

רפורמת ייבוא מבוזרת: יש לפתוח את שוק הייבוא והייצור המקומי לתחרות חופשית. כחלק מכך, מוצע לאפשר לכל אזרח ששירת כמג"ד קרבי לקבל רישיון ייבוא מסחרי בכפוף למעבר קורס קצר וייעודי.

שינוי תפיסתי: המדינה תעבור ממשטור מוקדם של רישיונות ייבוא לאכיפה עונשית קשה בשטח נגד מי שיפר את כללי הבטיחות או יזלוג לשוק השחור.

ג. הקלה ברכש ואחזקת תחמושת ביתית לאזרחים מיומנים

לקחי השביעי באוקטובר הוכיחו כי מגבלת התחמושת הנוכחית לאזרח (העומדת לרוב על 100 כדורים בלבד) היא כשל קטלני המותיר אזרחים חסרי אונים בעיצומו של טבח.

יש להכפיל לכל הפחות את רף המחסניות והכדורים המותרים להחזקה ביתית עבור אזרחים שעומדים בדרישות המיומנות, כדי להבטיח רציפות תפקוד, עצמאות מלאה ואספקה אמינה בזמן חירום.

ד. מודל הכשרה דיפרנציאלי: "מסלול ירוק" מול הכשרה מורחבת

יש לייצר אבחנה מקצועית ורציונלית בין סוגי המבקשים כדי להגביר את הבטיחות והיעילות, מבלי לייצר חסמים ועיכובים מיותרים במערכת:

מסלול ירוק ומקוצר: אזרחים בעלי רקע מקצועי מוכח ובבטיחות (כגון מדריכי ירי, מפקדי טירונים, יוצאי יחידות מיוחדות, או מי שנשאו נשק באופן קבוע במסגרת שירותם) לא יצטרכו להמתין לאישור פקידותי כלל. עם תום שירותם, הם יוכלו לגשת ישירות לחנות כלי ירייה מורשית, לבצע את אימון החובה הנדרש כיום, ולרכוש את הנשק במקום.

מסלול הכשרה מורחב: אזרחים חסרי ניסיון מעשי קודם יידרשו לעבור הליך הכשרה משמעותי, מעמיק וממושך יותר, שיתמקד בבטיחות מוגברת, חוקי פתיחה באש וטכניקות ירי מתקדמות לפני קבלת הרישיון.

ה. הגנה משפטית מורחבת לאזרחים מנטרלים
אזרח המגן על חייו או על חיי הסובבים אותו מפני איום קיומי אינו צריך לנהל "פנקסנות משפטית" מורכבת תחת אש. מדיניות התביעה הנוכחית יכולה ליצור אפקט מצנן ומסוכן שבו אזרחים חוששים להגיב. יש להנחות את גופי התביעה והחקירה למקד את המשאבים אך ורק במחוללי הפשיעה המרכזיים – פושעים מקצועיים, ארגוני פשיעה וסחר בנשק לא חוקי.

6. סיכום

חירות וביטחון אינם סותרים זה את זה – הם משלימים. חברה חופשית היא חברה שבה האזרח אינו קורבן חסר אונים הממתין ללויאליות של מנגנון ריכוזי, אלא שותף פעיל בהגנה על חייו, משפחתו וארצו.

הוועדה לביטחון לאומי חייבת להמשיך ולהרחיב את הרפורמה לחלוקת נשק, מתוך הבנה שהאקדח בכיסו של האזרח הנורמטיבי הוא המענה המהיר, המוסרי והאפקטיבי ביותר לטרור.

בברכה,
מערך האקטיביזם
על המשמעות